

Afstemning

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Anden behandling af lovforslag nr. L 66: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Afrekning af elektricitet fra decentrale kraftvarmeværker m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (FremSAT 8/11 95. Første behandling 17/11 95. Betænkning 6/12 95).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Formanden:

Man bedes markere, hvis man ønsker ordet.

Peter Hansen-Nord (V):

Som sagt ved førstebehandlingen har vi her med en helt unødvendig lovgivning at gøre, en hastlovgivning, som helst slet ikke burde have været på Folketingets bord. Det kom den nu alligevel, og vi har så med en række spørgsmål fulgt sagen tæt i udvalget. Her må vi konstatere, at de svar, vi får på de spørgsmål, vi stiller til ministeren, jo mangler absolut substans. Ministeren svarer ganske enkelt ikke på spørgsmålene. Nogle af de meget afvigende svar, vi får, er eksempelvis svar på spørgsmål 34 og 35, hvor ministeren svarer: Jeg har ikke haft mulighed for at vurdere de forudsætninger, der ligger til

grund for Elsams analyse af eloverløbet, og kan derfor ikke udtale mig om analysen. I forbindelse med energiplanarbejdet vurderes omfanget af eloverløbet, men disse vurderinger foreligger endnu ikke.

En række spørgsmål har jo drejet sig om dette område – det er noget af essensen i hele denne lovgivning – og vi får altså som sagt ikke svar på dem. Derfor er lovgivningen forhastet og unødvendig. Men for at det nu ikke skulle gå helt galt, har vi jo forsøgt at hjælpe ministeren med en række ændringsforslag, som i hvert fald kunne tage de værste misforståelser i Miljø- og Energiministeriet ud af det, man nu er i gang med. Bl.a. beder vi jo i det første ændringsforslag – og det synes jeg er rimeligt – alene om at få § 9, stk. 1, formuleret således, at det fremgår, at der alene bør være aftagepligt for den del af elproduktionen, der fremstilles i kombineret produktion.

Så kan ministeren spørge: Hvorfor beder vi om det? Jo, problemet er ganske enkelt, at der er mange decentrale kraftvarmeværker, for hvem det er en så god forretning alene at producere el, at de i sommerperioder lader varmen gå lige op i luften, og så er vi tilbage ved hele miljøproblematikken, hvor jeg gang på gang har påstået, at dette lovindgreb faktisk har den stik modsatte virkning af det, som ministeren forventer, nemlig at det skulle have en miljømæssigt positiv virkning.

Det er meget beklageligt, at man ikke engang kan få sådan en lille naturlig ting ind i en lovtekst, at det selvfølgelig er en klar forudsætning, at der kun produceres el på baggrund af det varmeforbrug, der er i området, men det ønsker ministeren ikke at tage stilling til.

Med hensyn til det andet ændringsforslag må jeg sige, at jeg med stor beklagelse konstaterer, at man i lovtjekter stadig væk kan give en minister nogle administrative beføjelser, hvor man anvender udtryk som »med videre« i forbindelse med, hvilke faktorer der skal indgå i en prisfastsættelse.

Jeg vil gerne bede ministeren om her fra talerstolen at redegøre for, hvad dette »med videre« egentlig står for. Hvad dækker det over? Er det et fuldstændigt carte blanche, man nu giver ministeren til at indregne, hvilke faktorer ministeren lægger vægt på, når ministeren vil beslutte, hvilke priser der skal tages. Det forventer jeg at ministeren kan redegøre for.

Så er der det sidste og måske endda allerstørste problem, og dér er jeg i hvert fald i dag kom-

met frem til, at uanset om vi får forslaget tilbage i udvalget eller ej – det må man næsten selv bestemme efter forhandlingen her – så har jeg lidt af et problem med de beføjelser, ministeren tager sig i dette ændringsforslag.

Jeg mener ikke, at elforsyningsloven nu længere hænger sammen. Man er altså nu begyndt at hakke så mange ændringer ind i forskellige paragraffer, at selve loven og lovens sigte og meningen med den ikke længere hænger sammen. Og her vil jeg godt referere til den IRP-planlægning, som vi vedtog for omkring et års tid siden eller et halvt års tid siden – jeg kan ikke lige huske det helt præcist – hvor vi havde den integrerede ressourceplanlægning oppe i elforsyningsloven, og den blev fastlagt i § 13 a.

Jeg må sige om det ændringsforslag, vi ser nu i L 66, at jeg har svært ved se, at det kan harmonere med § 13 a. Derfor håber jeg, at ministeren her – det kunne være, det kunne bevirke, at jeg ikke behøvede et responsum fra Justitsministeriet – kan tage mine tvivl fra mig og sige, at det er i fuld harmoni med § 13 a, for er det det, så kunne man jo tiltræde det ændringsforslag, der er stillet af Venstre og tiltrådt af Det Konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet. Så det emne vil jeg gerne bede ministeren om at gå dybere ned i, men i øvrigt også de andre spørgsmål, jeg har stillet her ved andenbehandlingen.

Martin Glerup (S):

Problematikken i L 66 er jo slet og ret, at vi ønsker, at decentral kraftvarme skal have en effektbetaling, sådan at den kan indgå i vores energiproduktion på lige fod og med en højere prioritet – i mange tilfælde – end de gamle kul-fyrede blokke.

Det betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke er villige til at analysere problematikken med eloverløb. Det er jo sådan, at energiministeren her inden jul vil fremkomme med en status for Danmarks energifremtid, og i lyset af den status skal vi jo i hele foråret drøfte behovet for såvel den decentrale som den centrale elproduktion. Men det anfægter jo ikke, at det fortsat vil være prisen på produktionen af el, der er afgørende, dels miljøomkostninger, dels brændselsomkostninger, dels udgifter til at anlægge elværkerne. Det er dem, der udgør grundlaget for den betaling, som man må kræve for elektriciteten, og det er der jo ikke ændret noget ved. Den mekanisme skal jo foregå på normal vis – vi har Elprisudvalget osv. – men det, der har vist sig nødven-

digt, er, at vi fra Folketingets side har et redskab, sådan at det stadig væk vil være Folketinget, der bestemmer, hvad der er dansk energipolitik, og ikke Elsam.

Jeg vil godt understrege, som jeg gjorde i forbindelse med førstebehandlingen af forslaget, at det, at en række biomasseanlæg kommer i klemme, hvis de ikke kan komme af med deres elproduktion og få effektbetaling, rent konkret var det, der gav stødet til, at vi udarbejdede det her lovforslag. Det var jo, fordi et par og tredive landmænd i Neksø på Bornholm ønskede at oprette et fælles biogasanlæg, hvor at man foruden gylle kunne anvende fiskeslam fra fiskeindustrien i Neksø. Det fælles anlæg, der ville have løst en række problemer og givet en række fordele for både landbrug og fiskeri osv., var godt på vej, men så skete der jo det, at elselskabet Østkraft sagde, at man ikke ville give en effektbetaling til den produktion, når der var gået 5 år. Det var sådan set det, der satte det her lovforslag i gang, og jeg mener, at det er helt nødvendigt, at vi får det vedtaget, sådan at det stadig væk er her i Folketinget, energipolitikken bliver fastlagt, og ikke på Elsams direktørkontor.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg forstod på hr. Martin Glerup, at der egentlig var lidt mere positive attituder her i dag, end vi oplevede ved førstebehandlingen.

Jeg er i øvrigt enig i det sidste, som hr. Martin Glerup siger. Det er klart, det skal ikke være Elsam, der bestemmer det her. Det har de sådan set heller ikke lagt op til. Jeg må sige, at Elsam lægger op til en almindelig drøftelse af denne problematik. Der var ikke nogen, der blev stoppet; der var ikke nogen, der blev frasagt.

Men jeg forstod på hr. Martin Glerups positive bemærkninger, at man er ved at revurdere det her sådan at forstå, at det er en lovgivning, der skal gælde til og med jul, og så skal den laves om igen. Og så kan jeg selvfølgelig lukke øjnene og tage på juleferie og så komme tilbage og opleve, at man i mellemtiden er blevet kloge-re, men vi skal i hvert fald også have forhistorien helt korrekt med, hr. Martin Glerup. Der var ikke noget akut i det, som Elsam foreslog. Jeg mener, mange har læst og forstået det forkert.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Peter Hansen-Nord, at hvis tingene havde forholdt sig sådan, som hr. Peter Hansen-Nord udlagde det her, så havde der næppe været grund til, at vi skulle have det her lovforslag frem. Det, der var tilfældet, var jo, at Østkraft sagde nej til at betale effektbetaling på Bornholm. Det blev fulgt op af Elsam, der uden at underrette ministeren, uden at underrette Folketingets Energipolitiske Udvalg, egenmægtigt fastsatte, at de decentrale værker, hvorom der ikke var indgået aftale inden den 13. oktober 1995, ikke kunne påregne at få effektbetaling. Det var det, der var problemet. Og den logiske følge af, at man ligesom vil flytte dansk energilovgivning fra Folketinget til Elsams direktørkontor, var så dette lovforslag.

Men jeg synes, at vi skal se på hele problematikken og analysere hele problematikken omkring, hvor vi skal have de forskellige elementer fra, og det får vi rig lejlighed til i første halvdel af 1996.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det kan godt være, hr. Peter Hansen-Nord ikke synes, der var noget akut i situationen, men det syntes folkene ude i den decentrale kraftvarme-produktion. På det tidspunkt da brevet fra Elsam kom ud, fik jeg virkelig mange breve fra den decentrale kraftvarmesektor, fordi folk var nervøse. Folk var utrolig nervøse for, om deres økonomi kunne hænge sammen i fremtiden, og der var folk, der havde projekteret nye decentrale kraftvarmeanlæg, og som ikke anede, hvilke muligheder de nu havde.

Derfor så skylder vi alle de mennesker på den ene eller den anden måde at sikre, at de får en ordentlig afregning, og det er derfor, vi er nødt til at lave den lovgivning, som vi forhåbentlig snart får vedtaget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg kan fortsat ikke rigtig se, at det er nogen god forklaring på, hvorfor lovforslaget egentlig er fremsat. Jeg er i øvrigt enig med fru Elsebeth Gerner Nielsen: Selvfølgelig skal energiministeren og selvfølgelig skal vi her i Folketinget begynde at beskrive, hvorledes disse automatiske tilskud skal afvikles.

For jeg går ud fra, at alle er enige om, at det ikke er nogen fast kasse, som kører fra nu af og i

al evighed. Når CO₂-tøren i sig selv som tilskudselement betyder, at man alene med baggrund i denne ejendommelige tilskudsform opfører værker, og at man alene med baggrund i den sætter værker i gang og producerer el til nettet og smider varmen ud, så må jeg altså bede alle, som også har en miljøindgangsvinkel til det her, råbe vagt i gevær og sige: Jamen så må vi begynde at kigge på det her. Så må vi altså have en anden regulering ind, så må vi have nogle andre instrumenter til at fremme decentral kraftvarme, som vi i øvrigt alle er fuldstændig enige om er en god og rigtig måde at producere både kraft og varme på.

Men der skal være mening i galskaben, og der sker jo ikke spor ved – det var det, jeg så som løftestangen i Elsams henvendelse – at vi netop får gang i den debat. Og med ministerens mange embedsmænd og Energistyrelsen som backing group skulle der jo være masser af muligheder for, at vi forholdsvis hurtigt kunne skrue nogle modeller sammen, som havde en, om jeg så må sige, anden måde at virke på end den uheldige virkning, vi ser i dag.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg forstår ikke, hvorfor Elsam ikke selv kan finde ud af det. I Elsams område er der muligvis for meget el om vinteren, men samtidig har de for lidt el i Norge på det tidspunkt, og i og med der er lavet en aftale mellem Norge og Elsam, så er der jo alle muligheder for at kombinere den decentrale kraftvarme-produktion med miljøvenlig produktion af el i Norge. Så jeg forstår slet ikke, hvorfor vi skal blandes ind i at lave den form for planlægning for Elsam, i og med at mulighederne allerede for nuværende er til stede.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil godt understrege, at CO₂-tøren pr. kWh er udtryk for, at el og varme bliver produceret samtidig, altså samproduktion, idet det giver en 30 pct. bedre energiudnyttelse og dermed er mere skånsomt over for miljøet. Det, det drejer sig om, er jo simpelt hen, at vi skal lave en planlægning, hvor vi vender om på tingene, sådan at det ikke automatisk er de gamle kulfyrede blokke, der danner udgangspunkt for planlægningen, men den decentrale udbygning af vind, sol, biogas, biomasse og naturgas indpasses i systemet, sådan at det får en første prioritet, men

selvfølgelig stadig væk sådan, at der er fornuft i tingene med hensyn til de øvrige komponenter i elforsyningen. Det er i det hele taget det, sagen går ud på. Og som energiministeren oplyste i forbindelse med førstebehandlingen af sagen, er forslaget ikke særlig revolutionerende, idet det jo stort set drejer sig om at fastholde status quo, og at det stadig væk er Folketinget, der skal bestemme energipolitikken.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning. Og så er denne lille ordveksling nok ved at være afsluttet.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er især fru Elsebeth Gerner Niensens kommentar, der kalder mig herop. Jamen altså, frie muligheder: Jeg forstår lovforslaget sådan – ellers må jeg belæres om noget andet – at ministeren nu agter at »fastholde« og »pålægge«; der er netop ikke frihed tilbage. Det er sådan set det, der måske er lidt af problematikken i det. Der er altså ikke længere en frihed tilbage. Hvis de havde friheden, så gjorde de jo det, der var det eneste rigtige. Hvis de ikke var pålagt at aftage decentral elproduktion, så ville de jo på de tidspunkter, hvor det er muligt, købe vandbaseret kraft – altså fuldstændig CO₂-fri – fra Norge til de her 3-4 øre.

Nu er problemet, at de skal fastholde nogle decentrale kraftvarmeværker i produktion og sige nej til et godt tilbud fra Norge om en elpris på en 3-4 øre og i stedet købe den til 30 øre fra et lokalt værk. Det er jo regnestykket. Det er både miljøregnestykket, og det er også økonomiregnestykket, som forbrugeren, som industrien, som vi alle skal betale for.

Jeg synes i øvrigt, det er nogle gode aftaler, man har med Norge. Det er i øvrigt ikke noget nyt. Det har man haft i flere år. De er fornyet, og der er kommet lidt mere effekt på. Man havde tidligere en aftale på 450-500 MW, og nu er den så forøget til 600 MW. Herregud, det er jo ikke det, der vælter hele historien.

Nej, problemet her er ganske enkelt, at der sker en delvis ekspropriation af de forbrugerejede værker. Ministeren har nu påtaget sig det ansvar alene at fastsætte samtlige betingelser og også prisen, og så kan bestyrelserne rundt om på de forskellige værker jo holde deres møder, lige så meget de vil. Det ender hos ministeren, det er ministeren, der tager ansvaret for det.

Det kan Venstre ikke deltage i, medmindre man kan stemme for de ændringsforslag, vi har stillet.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Når jeg sidder her og lytter til Venstres ordfører, er der et og andet, der siger mig, at Venstres ordfører – og det gælder måske også andre Venstrefolk – har behov for at få en briefing i Skagen med det klare sigte at bakke det foreliggende lovforslag meget stærkt op. Jeg tror, mange i Skagen ikke kan forstå Venstres ordfører, når der er tale om decentrale værker, og jeg tror også, det gælder flere af Venstres medlemmer her i salen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at med den briefing, adskillige nordjyske folketingsmedlemmer har fået i Skagen vedrørende den her sag, vil hr. Kim Mouritsen, der repræsenterer Venstre i Nordjylland, føle trang til at bede om ordet for at tage afstand fra Venstres ordfører – og jeg kan se, at hr. Kim Mouritsen nu er på vej herop til talerstolen for at bakke ministerens lovforslag op.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg har bestemt meget stor sympati for hr. Risgaard Knudsens patriotiske holdning omkring alt, hvad der foregår nord for Limfjorden.

I Venstre er det således, at det her er en principiel debat. Det er en principiel diskussion om støtteelementerne i den danske energipolitik, hvor vi altså oplever nogle uheldige virkninger. Jeg håber også, der er fornuftige folk i Skagen, der må indrømme det. Hvis vi står i den situation, at vi alene sætter vores decentrale kraftvarmeværk i gang for at producere el, fordi det er en god forretning, fordi støtten er så høj, og så i øvrigt smider varmen ud i vandet, vil der også være folk i Skagen, der må sige: Det går ikke.

Men, hr. Risgaard Knudsen, det her er helt klart en principiel diskussion, og det er en diskussion, som vi burde have taget fat på for længe siden. Vi har også forstået på ministeren, at han i sit ministerium er i fuld gang med at kigge på tingene, og jeg er ret sikker på, at væsentlige elementer i dette lovforslag vil undergå en ændring, når vi når lidt hen i 1996.

Eva Møller (KF):

Jeg gjorde allerede ved førstebehandlingen opmærksom på, at Det Konservative Folkeparti fandt, at dette lovforslag var helt unødvendigt

på baggrund af de supplerende tilkendegivelser, vi på det tidspunkt havde fået fra Elsam, hvor man sagde, at man havde forståelse for, at man fortsat skulle yde effektbetaling til de værker, som var planlagt osv.

Jeg mener stadig væk, at lovforslaget er inderlig overflødigt, og det mener jeg også på baggrund af de svar, som vi har fået i udvalget.

Jeg finder, det er dybt beklageligt og helt utilstedeligt, at ministerens svar gang på gang kan lyde: Det har vi ikke baggrund for at tage stilling til endnu. Det vil vi først kunne sige noget om, når vi skal se på revisionen af »Energi 2000« en gang til foråret. Vi kan desværre ikke oplyse noget om, hvor stort eloverløbet er. Vi tror nok, at de tal, som Elsam opgiver, ikke er helt rigtige, men vi ved det da ikke præcist. Vi ved faktisk ikke noget om, hvad omkostningerne er hverken for forbrugeren, for samfundet eller for værkerne. Vi kan for øvrigt heller ikke sige noget om, hvorvidt miljøpåvirkningerne er i den ene eller den anden retning. Det vil vi alt sammen vide til foråret.

Det er jo et utrolig oplysende svar at få, og det gør det jo også så dejlig nemt og enkelt at tage stilling til lovforslaget. Når vi så desuden må konstatere, at med det pågældende lovforslag så bestemmer Folketinget ikke alene Danmarks energipolitik – det er vi naturligvis ganske enige i, at det skal Folketinget – men så bestemmer man Danmarks energipolitik helt ned i detaljen.

Og i de detaljer, man ikke beslutter sig for at lovgive om nu, giver man ministeren beføjelser til at bestemme det hele. Det har aldrig været Det Konservative Folkepartis kop te, at man giver ministeren så udstrakte beføjelser. Vi synes, Folketinget burde tage sit ansvar alvorligt og selv burde beslutte sig for, hvordan man ville have tingene til at fungere.

Jeg bemærkede på et vist tidspunkt, at den socialdemokratiske ordfører, hr. Martin Glerup, sagde, at det, det hele handlede om, var, at den decentrale kraftvarme skulle kunne få lov at fungere på lige fod med anden form for varmforsyning. Nu har jeg ikke helt forståelse for, at dette med at få 30 pct.s anlægstilskud og så en CO₂-tøre oveni er at fungere på lige fod med resten, men det er naturligvis et spørgsmål om, hvordan man definerer »lige fod«; og hvis man er meget lige, når man får tilskud, som andre ikke får, så har jeg forståelse for den socialdemokratiske ordførers bemærkninger.

Jeg registrerede også, at den radikale ordfører, fru Elsebeth Gerner Nielsen, sagde, at det

var utrolig vigtigt, at man havde en sikkerhed, så man kunne projekttere på lang sigt, og derfor kunne Elsam ikke bare fra den ene dag til den anden lave tingene om. Det er jo så ganske interessant, at vi her i Folketinget fra den ene dag til den anden kan lave lovgivning, som ganske ændrer de forudsætninger, hvorpå Elsam og de øvrige kraftværker skal lave deres planlægning og skal sikre, at man kan få økonomien til at hænge sammen.

Set med Det Konservative Folkepartis øjne er der brug for en langsigtet og sammenhængende energipolitik, og derfor mener vi, at det ville have tjent sagen langt, langt bedre, hvis ministeren ikke havde fremsat dette lovforslag, og vi havde taget de overvejelser, der ligger i det, med ind, når vi reviderer »Energi 2000«.

Det har jeg ganske vist også forstået på ministerens svar, at han vil, men hvorfor så dette hastværk med at få vedtaget et lovforslag, som skal gælde i tre måneder, når Elsam rent faktisk har tilkendegivet, at man ikke har til hensigt at ændre radikalt på den måde, man gennemfører effektbetalingen på?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Fru Eva Møller siger, at lovforslaget er inderlig overflødigt. Ja, fru Eva Møller, lovforslaget kunne have været inderlig overflødigt, hvis Elsam fuldt og helt havde levet op til den indgåede aftale og ikke havde gjort det nødvendigt nu at tage dette initiativ for at skabe sikkerhed for udbygningen af den decentrale kraftvarme.

Det er meget forbavsende, at fru Eva Møller netop på De Konservatives vegne siger, at der slet ingen grund er til det her lovforslag. Normalt plejer vi jo at høre, at De Konservative taler meget varmt for at sikre industrien, og industrien er jo netop nu på baggrund af de grønne afgifter gået i gang med at indstille sig på udbygningen af decentral kraftvarme. Det ønsker De Konservative så åbenbart at forhindre at man kan gå i gang med. Det er dog ret forbavsende set ud fra De Konservatives synspunkt.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til fru Eva Møller vil jeg gerne sige, at det, der ikke er kontinuitet i, sådan set er Det Konservative Folkepartis politik, for hidtil har vi været enige om, at industriel kraftvarme var en god idé.

Og så kan jeg tage hr. Risgaard Knudsens eksempel op: I 1993 og 1994 har der været ført forhandlinger med en virksomhed, Fiskernes Fiskeindustri i Skagen, om, at de kunne gå over til industriel kraftvarme. De har fået et tilskud fra Energistyrelsen på 8,6 mio. kr. og har selv investeret 4-6 mio. kr. i forberedelser osv. Samtidig med en forøget energieffektivitet kan man klare nogle lugtgener ved sådan en løsning. Så kommer Elsam og siger: Det kan vi ikke godkende. Vi er nødt til at have nogle fornyede analyser af det.

Så er det, jeg mener, at kontinuiteten bliver brudt, og jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Eva Møller, hvorvidt Det Konservative Folkeparti synes, at det er en god idé at gøre det over for en virksomhed – og muligvis flere virksomheder. Er det ikke korrekt, at når man er tilhænger af industriel kraftvarme, af CO₂-målsætning osv., så må man også ville de midler, der skal bruges?

Men jeg kunne måske bede fru Møller forklare, hvorvidt Det Konservative Folkeparti er imod industriel kraftvarmeudbygning.

Eva Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti er for en sammenhængende energipolitik. Det, der er vores problem, er, at det er Socialdemokratiet ikke. Socialdemokratiet reagerer, hver eneste gang der bare sker en enkelt lille handling, med en lovgivning, som er ganske ude af sammenhæng med det, der i øvrigt sker.

Og det, der for os er interessant i denne sammenhæng, er jo altså, at efter at Elsam havde meldt ud, hvad de havde til hensigt, opfangede de de politiske signaler og sagde: Jamen det er så i orden, de kraftvarmeværker, som man er i gang med planlægning af, får stadig væk det, man har regnet med.

Men det, der for os er utrolig væsentligt, er, at bare fordi nogen går omkring og tænker på, at de måske en gang om et eller andet antal år vil gøre en bestemt ting, kan de jo ikke være ganske sikre på, at lovgivningen vil være, som den er i dag. Det er jo de diskussioner, vi ustandselig har herinde. Hver gang Socialdemokratiet har ønske om at forhøje skatter og afgifter, siger vi, at befolkningen har regnet med sådan og sådan, og Socialdemokratiet meddeler os så: Ja, men det har jo ikke spor tilbagevirkende kraft, for det er jo først fra i morgen, at vi sætter de her afgifter i gang osv.

Det er jo ganske det samme, der sker her. De varmeværker, der er planlagt, kan endda få lov at gå i gang. Det er for de varmeværker, som kun findes tænkt inde i hovedet på nogle mennesker, uden at der på noget tidspunkt er sat en streg på et stykke papir, at der muligvis skulle ske nogle ændringer.

Vi er helt indstillet på, at man godt kan se på dette lovforslag, men man skal gøre det i en sammenhæng, og derfor ønsker vi, at man skal se på det, når vi ser på hele revisionen af »Energi 2000« her i foråret. Vi ser ikke nogen grund til, at man nu, 3 eller 4 måneder før, stykkevis og delt skal tage stilling til et enkelt element i ændringen i »Energi 2000«. Det er for os fuldstændig håbløst og galimatias, og det vil vi ikke medvirke til.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Fru Anni Svanholt gik ind på De Konservatives baggrund for det her.

Jeg lider under det, at jeg ikke er medlem af udvalget og ikke kender tingene her i detaljer, men vi har jo alle sammen modtaget mange oplysninger og henvendelser, som jeg er bange for, at jeg ikke kan fæste lid til, og derfor kunne jeg godt tænke mig, om ministeren ville svare på nogle ganske få spørgsmål:

Er det rigtigt, at der ikke er foretaget økonomiske beregninger over endsige p.t. eksisterer en grænse for udvidelsen af antallet af decentralle kraftvarmeværker?

Er det rigtigt, at tilskuddet til et decentralt kraftvarmeværk svarer nogenlunde til hele brændstofforbruget på kraftvarmeværket?

Er det rigtigt, at der nu vil blive produceret mere el, end der er behov for, således at noget af elproduktionen med tilskud på 10 øre pr. kWh enten skal gå til spilde eller risikerer at blive solgt til Norge for 2-3 øre?

Er det rigtigt, at dette lovforslag nedsætter CO₂-procenten?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal nok prøve at fatte mig i korthed og også begrænse min taletid, men der er problemer omkring industriel kraftvarme, som jeg godt kunne tænke mig at knytte et par bemærkninger til.

Det, der er problemet hos os i Danmark med hensyn til vores energiplanlægning, er altså, at der mangler planlægning. Jeg vil gerne sige, at

Venstre også er positiv over for industriel kraftvarme. Det er et stort problem, at den ikke har været stærkere med fra starten. Problemet er jo nu, at vi efterhånden er ved at få blokeret med en hel masse andre decentrale kraftvarmeanlæg i forskellige bysamfund, hvor vi så i øvrigt ganske rask væk nedlægger biobaserede fjernvarmeværker, som i princippet kører CO₂-neutralt, og opfører decentrale kraftvarmeværker i stedet for, som selvfølgelig tager den produktionskapacitet, som burde have ligget til industriel kraftvarme.

Men nu står vi altså midt i vadestedet, og vandet når snart op til halsen; med de produktionspriser, vi har, eksisterer der altså ikke aftagere til den overskydende elektricitet. Derfor er det vigtigt, at man nu stopper op og kigger på, hvordan vi skal indføre nogle instrumenter, der kan få udviklingen til at køre i den rigtige retning.

Udgangspunktet må da også stadig væk for langt de fleste industrier være, at de skal leve af det, de producerer, og det, de er gode til, og ikke skal overleve på baggrund af stærkt subsidieret, hvad skal vi sige, biproduktion af el.

Vi har jo heller ikke haft nogen idé om, hvor lang tilbagebetalingstid der skulle være for industriel kraftvarme. Der står altså en række spørgsmål åbne, som kunne have afklaret denne problematik for et par år eller tre siden, sådan at industrien med fuld fart var gået ind i etablering af industriel kraftvarme.

Men problemet er, at nu er det hele ved at løbe fra os, og vi står altså i en situation, hvor jeg mener, det er rigtigt at stoppe op og finde ud af, hvilke støtteelementer m.v. vi skal anvende fremover, så ikke det løber helt vildt.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det kan egentlig se mærkeligt ud, at det kun er et problem vest for Storebælt. Det har ikke været noget problem for Elkraft at indpasse den decentrale og industrielle kraftvarme, og jeg vil gerne sige til fru Eva Møller, at det er en grov undervurdering af f.eks. Fiskernes Fiskeindustri i Skagen at sige, at det er planer, der kun er inde i hovedet på nogle folk, og at der ikke er truffet dispositioner, når man vitterlig har taget vidtrækkende økonomiske beslutninger på grundlag af støtte fra Energistyrelsen og den officielle danske energipolitik. Så det synes jeg bestemt man må se på.

Men det er da klart, at man skal analysere hele behovet, man skal analysere hele området, og – sådan som hr. Peter Hansen-Nord var inde på – vi skal selvfølgelig også have nogle handlingsmuligheder, når vi får analyseret det oplæg, der kommer fra ministeren. Det er da hele hensigten med det.

Men det korte af det lange er, at det er Folketinget, der skal fastlægge energipolitikken, det er Folketinget, der skal have de redskaber, der skal til for at realisere dansk energipolitik. Det skal ikke bestemmes andre steder end her.

Anni Svanholt (SF):

I SF har vi altid været tilhængere af decentral kraftvarme, fordi det er fornuftigt at udnytte energikilden effektivt både til el og varme og dermed reducere CO₂-udslippet. Vi er stærkt optaget af, at vi på alle måder kan medvirke til at reducere CO₂-udslippet her i landet, så vi støtter kraftigt udbygningen af decentral kraftvarme. Den er jo kommet rigtig godt i gang alle mulige steder, og også den industrielle kraftvarme er på vej.

Vi kan under ingen omstændigheder acceptere, at elværkerne nu vil slå bremserne i og forhindre denne udbygning, og derfor støtter vi lovforslaget, så der kan blive skabt sikkerhed for, at den decentrale kraftvarme fortsat kan udbygges. Man kan også godt sige, at Folketinget fuldstændig tror på, hvad Elsam tidligere har sagt: Der bliver aldrig noget problem med udbygning af decentral kraftvarme! Det var i hvert fald sangen, dengang de skulle have godkendt kulkraftværket i Nordjylland.

Derfor er det indlysende, at den decentrale kraftvarme ikke skal standses. Den skal fortsat udbygges.

Hvis der kan opstå problemer med en større elproduktion, kan det håndteres på den måde, at nogle af de gamle værker skrottes – lad os komme af med de kulkraftværker – og at der f.eks. sker en udveksling af el mellem Jylland og Sjælland. Det kunne jo være rigtig godt at få udnyttet den elproduktion, som i dag finder sted. Vi har i hvert fald overhovedet ikke brug for at få et nyt Avedøreværk 2, som bare skal producere mere el.

Med hensyn til Venstres ændringsforslag afviser vi dem helt. Vi synes, disse ændringsforslag på alle måder viser, at Venstre mener, at det er elværkerne, der skal bestemme Danmarks energipolitik. Det går vi ikke ind for i SF. Vi mener, det er meget vigtigt, at Folketinget ved-

tager en langsigtet energipolitik og ser meget stærkt frem til den revision af »Energiplan 2000«, som vi skal have til næste år.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg har et lille spørgsmål til SF's ordfører, fru Anni Svanholt: Betyder det, at SF ønsker en ubegrænset udbygning af kraftvarmeværker uden hensyn til tilskuddet eller til noget som helst andet? Hvor ligger grænsen for SF's tilslutning til det her?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Vi mener naturligvis, at når vi skal diskutere »Energiplan 2000«, skal vi foretage en vurdering af hele energiområdet, både varme og el. Jeg kan derfor ikke i dag nævne et bestemt antal kraftvarmeværker, men foreløbig ser vi ikke, at det er noget problem. Det er faktisk sådan, at man ikke er nået op på det, der er aftalt tidligere, så det er ikke noget eksisterende problem. Elværkerne forsøger at skabe et problem.

Kim Behnke (FP):

Det lovforslag, vi nu har til anden behandling, er et godt eksempel på den form for hovsalovgivning, som Folketinget igennem årene alt for ofte har begivet sig ud i. Der bliver i den offentlige debat mere eller mindre bevidst skabt en problemstilling, og derefter føler en minister eller en regering sig kaldet til at lovgive.

Se, hvis nu formålet med lovgivningen var, at man i Folketinget erkendte, at det regelsæt, vi allerede har i dag, er for snævert, at vi har for stramme regler, og man så ophævede nogle regler, kunne det have en vis sympati. Men i dette tilfælde sker præcis det modsatte. Der sker det, at man på baggrund af en konkret problemstilling reagerer mere eller mindre i panik.

Ministeren burde ved sin hjemkomst fra den store konference i udlandet have givet den melding til pressen, at ministeren var tilfreds med, at Elsam havde påpeget et problem i dansk energipolitik frem for med det samme at fare frem med bål og brand og fremsætte et lovforslag. For Elsam har jo ret. Ikke fordi vi specielt støtter Elsam, men Elsam har ret, når de gør opmærksom på, at der er en grænse for, hvor meget decentral kraftvarme der kan bygges i Danmark. Og så skal man selvfølgelig turde tage den debat frem for at ødelægge og afspejle den ved meget voldsomt at gå ind og lave lovgivning.

Elsam har ret, og der er en grænse for, hvor meget strøm de bare skal være forpligtede til at aftage. Man kunne have reageret på den måde, at man havde sagt: O.k., så fjerner vi elværkerne pligt til at købe strøm til en bestemt pris fra de decentrale kraftvarmeværker. Så må de decentrale kraftvarmeværker producere strømmen og sælge den på markedsvilkår. Men nej, man vælger den modsatte vej. Man vælger at tvinge elværkerne til at blive ved med at aftage denne strøm, og det kan man gøre, fordi vi hævder, at de forbrugerejede værker er så fantastiske.

Der er forbrugerne altså forpligtede til at være tilsluttet et bestemt værk. Man har ikke nogen valgfrihed, som man har på en række andre forbrugsområder. Jeg kommer derfor til som elforbruger at betale den regning, der nu bliver sendt videre, uden som almindelig elforbruger at have nogen som helst indflydelse på det, der foregår, og det er urimeligt.

Det er særlig urimeligt i betragtning af, at den udbygning, der foregår, meget vel kan komme til at medføre et ganske betragteligt ressource-spild. Man bygger rask væk en hel masse af disse kraftvarmeværker rundt omkring i beejstring over, at man i et lille lokalsamfund kan finde ud af at gå sammen, eller i beejstring over, at man på en eller anden virksomhed synes, det er fantastisk selv at begynde at producere strøm. Men vi kan om fem eller ti år komme i den situation, at det set i bakspejlet rent ressourcemæssigt var helt forkert, hvad vi foretog os her i 1995.

Elværkerne har altså gjort opmærksom på, at de ikke bare kan blive ved at aftage al den strøm, der bliver produceret. Når så fjernvarmeværkerne bliver bedt om at give deres mening til kende, siger de, at de synes, det er meget vigtigt, at de kan blive ved med at aflevere al den strøm, der måtte blive produceret rundt omkring. Men, siger fjernvarmeværkerne så: Kunne I for resten ikke fjerne det 30 pct.s tilskud til industriel kraftvarme? For vi kan altså ikke blive ved med at aftage al den varme, som virksomhederne smider ud på nettet.

Der har vi jo præcis den samme problemstilling. Det er så det, Folketinget kommer til at skulle tage stilling til om et halvt år eller om trekvart år, når udbygningen af den industrielle kraftvarme har taget overhånd i en grad, som ingen havde forestillet sig. Hvorfor har den det? Ja, det har den, fordi man fra statens side pumper et 30 pct.s statstilskud ind, hver eneste gang

der er et industrielt kraftvarmeanlæg, der bliver sat i sving.

Fjernvarmeværkerne stiller om få måneder eller om et halvt år, og så siger de: Hjælp os! Vi kan ikke aftage al den varme. Så må vi se, hvordan regeringen agerer på det tidspunkt, om den så også går ind med lovgivning og tvinger fjernvarmeværkerne til at aftage alt det varme vand, uden at den i øvrigt ved, hvad den skal gøre ved det. Dér kan man ikke på tilsvarende vis eksportere det til 3 øre pr. kWh til Norge eller sætte nogle dyppekogere op rundt omkring, så man kan aftage overløbsstrøm, osv.

Nej, den varme, man ikke kan aftage, må man hælde ud i de danske fjorde og bæltter, eller også må man lade fuglene få fornøjelsen af den. Det er og bliver udelukkende et resultat af, at vi har denne planøkonomiske energipolitik i Danmark, hvor man i Folketinget går ind og sætter nogle ting i sving uden at gennemtænke de samlede konsekvenser, der kommer ud af det.

Så bliver det hævdet fra talerstolen i dag: Hvad med de industrielle processer og projekter, der er sat i gang rundt omkring? Det kan vi da ikke være bekendt over for virksomhederne.

Hvem er det, der har begået det skammelige? Det er jo regeringen, som startede med gennem CO₂-beskatningen at brandskatte virksomhederne, og så, for at virksomhederne ikke skal gå fuldstændig rabundus, giver man dem 30 pct.s tilskud, hvis de kan lave lidt industriel kraftvarme eller andre ting, bygge vindmøller osv.

Vi er nødt til at spørge: Hvorfor er problemet der? Det er der altså på grund af, at vi har lavet vores CO₂-afgift og andre miljøafgifter. Det er dér, man laver problemer for virksomhederne, og ved ikke at fjerne nogle tilskud til disse anlæg. Der sker samfundsøkonomisk et velfærdstab, fordi vi allokere pengene nogle fuldstændig absurde steder hen i disse år.

Hvad skal vi så gøre? Skal vi så lade det sikkert meget sympatiske projekt deroppe i Skagen sejle sin egen sø og sige: Det er også, fordi de har kvajet sig deroppe. Nej, det, vi skal gøre, er at sætte os ned her i Folketinget og sige: Hvad er målet med det her? Regeringen vil ikke fortælle os, hvad målet er. Det er noget med 20 pct. CO₂, og måske skal vi have hentet lidt hjem på kraftvarmeværkerne, fordi bilerne bliver ved med at køre, og sådan nogle ting.

Det kan vi ikke forholde os til. Vi er nødt til at vide, hvad målet er. Hvor mange decentrale kraftvarmeværker skal elværkerne have pligt til at købe strøm fra? Hvor mange industrielle

kraftvarmeværker skal fjernvarmeværkerne have pligt til at købe varmt vand fra? Det vil regeringen ikke fortælle os før engang langt ind i foråret, og på det tidspunkt er dette lovforslag vedtaget, og på det tidspunkt er de store regninger sendt videre til henholdsvis skatteyderne og elforbrugerne.

Man kan ikke være bekendt, at man end ikke vil løfte sløret for, hvad det langsigtede mål er med den lovgivning, man fremlægger her i Folketinget.

Vi har derfor tilsluttet os både de ændringsforslag og det betænkingsbidrag, som er kommet fra Venstres hånd, fordi vi mener, at det, der er det rigtige at gøre nu, er for det første i det mindste at leve op til de andre love, der er vedtaget her i Folketinget, og for det andet, at vi ærlig talt tager os en tænkepause på dette projekt, inden vi kommer til med denne lovgivning at skabe nye problemer for den danske energisektor.

Vi skal derfor anbefale, at Folketinget stemmer for de stillede ændringsforslag, og så håber vi på, at et flertal her i huset snart kommer til fornuft og indser, at den hovsaenergipolitik, som denne regering er eksponent for, må holde op, og at vi må begynde at tænke os om og lave nogle langsigtede planer for at få afskaffet statsubsidier og få sørget for, at vi i Danmark har et frit og liberalt energimarked.

Ude omkring os – i Norge, Sverige osv. – ophæver man al den statsregulering, og man indfører liberale energimarkeder. Danmark er en planøkonomisk enklave, hvorimod man både mod syd og nord og øst liberaliserer energimarkederne. Vi er simpelt hen i den rene stenalder, hvad det her angår, i forhold til vores naboer. Det burde vi have en debat om, og dér burde vi vedtage nogle langsigtede mål og finde ud af, hvordan vi samfundsøkonomisk og selvfølgelig også med venligt hensyn til miljøet sørger for at få vedtaget en energipolitik, som det danske samfund kan være tjent med.

Dette lovforslag burde aldrig have set dagens lys. Ministeren skulle have takket Elsam for, at de har hejst det hvide flag, og være gået i en fornuftig dialog med de pågældende, i stedet for at vi nu lige inden jul skal vedtage dette lovforslag.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Da vi ikke er betænkingsberettigede i udvalget, skal jeg her under andenbehandlingen give udtryk for Enhedslistens stillingtagen til det fremsatte lovforslag.

Decentral kraftvarme er efter vores opfattelse en vigtig del af en energiplan, og det er også decentral kraftvarme, der efter vores opfattelse på lang sigt bør omlægges til vedvarende energi.

Men der er problemer med decentral kraftvarme. Det er rigtigt nok, når der peges på, at der er et problem med, hvem der skal beslutte, hvornår der skal lukkes og slukkes alle de forskellige steder.

Der har også udviklet sig et nyt problem i og med, at man tidligere byggede værker for at producere el. Nu er el næsten en overskudsproduktion i forhold til det at producere varme.

Den måde, Elsam reagerer på, er uacceptabel, men i virkeligheden viser den, at det er den fri markedsøkonomi, der har spillet fallit. Derfor er det nødvendigt at gribe ind, og det er baggrunden for, at vi støtter det lovforslag, som miljø- og energiministeren har fremsat.

Gang på gang træffes der beslutninger i energiselskaberne, som har vidtrækkende konsekvenser for energipolitikken. Det, vi har været udsat for i dag, er en af dem. En anden er opførelsen af Avedøreværk 2. Det vil reelt komme til at blokere for investeringer i energibesparelser og decentral kraftvarme baseret på vedvarende energi. Samtidig vil senere besparelser og den decentrale kraftvarme overflødig gøre Avedøreværk 2, og derigennem står vi over for en ny fejlinvestering i milliardklassen.

Naturgaslageret i Tønder er ligeledes en fejlinvestering. Når energibesparelserne slår igennem, vil det alene tjene som eksportlager for naturgas til Tyskland. En fast forbindelse over Storebælt vil betyde en bedre udnyttelse af den nationale kapacitet med hensyn til produktion og lager og vil dermed øge den nationale forsyningssikkerhed.

Det folkelige engagement i forsyningsselskaberne er en nødvendighed for, at den vedvarende energi kan udgøre energiforsyningen i år 2030, som er det, der er målet for den energiplan, som vi i Enhedslisten har udarbejdet.

Forsyningsselskaberne er centrale i forbindelse med at gennemføre dette, og en demokratisering, der sikrer en folkelig kontrol med investeringerne og planlægningen, vil øge det nødvendige folkelige engagement.

Der er allerede i indværende samling adskillige eksempler på, at energiselskaberne disponerer på en sådan måde, at det er dem, der lægger energipolitikken. Det er baggrunden for, at jeg med dagens lovforslag som anledning indle-

verer følgende forespørgsel til miljø- og energiministeren:

»Ministeren bedes redegøre for regeringens strategi for forsyningsselskabernes udvikling, herunder energikilder, energibesparelser, forsyningssikkerhed, decentral kraftvarme og investeringsplaner.«

Målet med den forespørgselsdebat er for os at få sat et stop for anlæg af værker baseret på kul og olie, herunder bl.a. Avedøreværk 2, at få regeringen til at udarbejde en plan for udfasning af de kulfyrede værker, at regeringen skal forberede en lov om en fast forbindelse over Storebælt, at udbygningen af naturgaslagrene sættes i bero, herunder naturgaslageret i Tønder, at energiselskaberne i stedet for at investere i nye kulfyrede kraftvarme- og naturgaslagre investerer i den faste forbindelse, energibesparelser, decentral kraftvarme og vedvarende energi, så forsyningssikkerheden sikres, mens der omlægges til vedvarende energi.

Endelig mener vi også, at regeringen skal udarbejde et forslag til en demokratisering af forsyningsselskaberne, så det folkelige engagement i disse øges. Jeg håber derigennem også, at det ikke kommer til disse hovsaindgreb, som det lovforslag, der ligger i dag, med rette kan kaldes.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Det, der kaldte mig op på podiet, var noget i starten af hr. Bent Hindrup Andersens tale, hvor hr. Bent Hindrup Andersen sagde, at markedsøkonomien har spillet fallit.

Jeg ville så gerne vide, hvad det er for en markedsøkonomi, hvor den havde været, og hvornår den har været inden for energisektoren.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jamen det er jo netop derfor, at vi har dette lovforslag til behandling i dag: at elselskaberne reagerer ud fra, hvad der er økonomisk fordelagtigt for dem at gøre, og så kan man ikke få udbygget den decentrale kraftvarme. Det er det, jeg mener. Det er den markedsøkonomi, der retter sig efter, og som gør, at de griber ind, og det kan vi ikke acceptere ud fra en energipolitisk udvikling.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg siger mange tak for forklaringen. Det er altså bestemt ikke det, jeg forstår ved markedsøkonomi, vil jeg bare understrege.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning, og så tror jeg, ministeren skal holde sig i beredskab.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er hr. Bent Hindrup Andersens indlæg, der kalder mig herop.

Jeg vil egentlig sådan set bare sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at jeg forstår, det skal være vedvarende energi og alene decentral kraftvarme. Jeg går ud fra, at sådan rent produktionsmæssigt er vi enige om, hvornår man har glæde af decentral kraftvarme. Det har man, når der er et varmeafsæt, når man har mulighed for at varme nogle huse op, og så kan man lave noget el. Det er lidt det samme med vindmøllerne: Vindmøllerne kører fint, når det blæser, men når det ikke blæser, er der ikke rigtig noget el på nettet.

Men omkring centrale kraftvarmeværker er det i hvert fald væsentligt at holde sig skarpt for øje, at rent produktionsmæssigt er der sådan set kun elproduktion, når der er et varmebehov. Det må være ideen, hvis der skal være samproduktion, og der skal være en idé i, at man har decentral kraftvarme.

Og hvis hr. Bent Hindrup Andersen vil nøjes med at producere og lade samfundet i øvrigt fungere, når disse ting er til stede, bliver der meget lange sommerferier, meget lange efterårsferier og meget lange forårsferier, hvor der ikke sker noget som helst, for der er simpelt hen ikke el på nettet.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Til hr. Peter Hansen-Nords oplysning: Jeg nævnte jo, at der netop er et problem i at få dimensioneret et forhold mellem varme og el. Det er derfor, vi har omtalt et system med brint som energibærer og dermed en lagringsmulighed. Det kan jeg godt oversende sammen med talepapiret fra mit indlæg, så hr. Peter Hansen-Nord derigennem kan studere, hvordan man kan løse de problemer på lidt længere sigt.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg vil gerne starte med at sige tak til alle de partier, der bakker op om regeringens forslag – dvs. Folketingets partier minus De Konservative, Venstre og Fremskridtspartiet – for den positive tilslutning og for den håndsrekning, man giver en ansvarlig energi- og miljøpolitik ved at støtte dette forslag ikke bare på grund af forslaget indhold, men også for at markere, hvem det er, der træffer afgørelser af politisk karakter i Danmark.

Når man lytter til indlæggene fra De Konservative og Venstre med ekspertbistand af hr. Kai Dige Bach, kan man få det indtryk, at det nærmest er et forslag af revolutionær karakter, vi her står over for, og som kuldkaster enhver sund fornuft og markedsøkonomi, og hvad ved jeg.

Desværre er jeg nødt til at bedrøve de pågældende partiers ordførere. Det drejer sig ikke om et revolutionært forslag.

Til hr. Kai Dige Bach, der er ny i diskussionen og er gået til den med friske kræfter og oprøvede øjne, vil jeg gerne sige, at det eneste, der sker med dette forslag, er, at vi genetablerer retstilstanden, som den var for de lokale initiativer på dette område, før Elsams bestyrelse – vistnok uden at det var gået op for alle bestyrelsesmedlemmerne, at man faktisk havde truffet denne afgørelse – ved et underhåndsbrev fra en underdirektør meddelte, at hele grundlaget for udbygningen af decentral kraftvarme nu var fjernet.

Uden nogen form for forhandlinger med andre dele af elsektoren, uden at Elkraft var blevet orienteret, uden at Danske Elværkers Forening var blevet orienteret, uden at alle dem, som havde arbejdet lokalt med tingene, var blevet orienteret, og uden at Energistyrelsen og Miljø- og Energiministeriet var blevet orienteret traf man bare sådan en beslutning, sendte sådan et underdirektørbrev ud og fjernede fuldstændig grundlaget for det i øvrigt fornuftige synspunkt, at når man skal producere varme lokalt, producerer man også el, og når man har overskudsenergi i virksomhederne, udnytter man den frem for at udbygge nye centrale kraftværker.

Jeg vil sige til hr. Dige Bach, at hvis der havde været problemer med overkapacitet, har man haft rig lejlighed til at fortælle Folketinget det. Det er jo ikke ret lang tid siden – projekterne er slet ikke færdige endnu – man søgte om yderligere kapacitet i form af to nye kraftværksblokke på henholdsvis 400 MW i Vendsyssel og 400

MW i Sønderjylland. Det er heller ikke lang tid siden, man har indgået en aftale med Norge, som øger, således som hr. Hansen-Nord var inde på, til 600 MW, eller at man traf beslutning om 80 MW ekstra i Midtkraft i Århus.

Alt det har man truffet beslutning om her i løbet af den sidste tid. Alle disse beslutninger om udbygning af effekt har man truffet nu, og efter at man så er kommet igennem med alle de beslutninger, siger man: Hvor er det forfærdeligt med de her decentrale kraftvarmeværker, som gør, at vi har overkapacitet på dette område.

Havde det ikke været mere fair, hvis man havde forelagt alle disse spørgsmål i god tid, sådan at der kunne have været foretaget en samlet afvejning, inden man traf beslutninger? Faktisk sagde man det modsatte.

Til hr. Dige Bach, som er ny og uprøvet i denne diskussion, og som derfor måske kan være undskyldt i modsætning til hr. Hansen-Nord og andre ordførere, at han ikke ved, hvad der er gået forud – det er derfor, jeg alene henvender denne min tale til ham, hint enkelte folketingsmedlem, som har givet denne sag sin interesse, men hvis viden om forhistorien kan rummes på et ekstremt beskedent sted – til ham vil jeg gerne sige: Da man bevilgede denne kraftige udbygning af kapaciteten vest for Storebælt efter en, som hr. Dige Bach måske husker, meget voldsom debat her i Folketinget under den tidligere regering, forsikrede Elsams formand mig om – og jeg husker, at da jeg var formand for Socialdemokratiet på det tidspunkt, gjorde han det ved et møde på mit kontor, hvor hele Elsams ledelse var til stede – at det under ingen omstændigheder ville øve indflydelse på muligheden for udbygning med decentral kraftvarme. På ingen måde! Det meddelte han os offentligt, at det på ingen måde ville have. Og efterfølgende, hvor man har gennemført disse beslutninger og truffet nye beslutninger om effektudbygning, har man heller ikke gjort opmærksom på det.

Det forslag her tager alene sigte på at markere, at den tilstand, som Folketinget troede var fastetableret, vil fortsætte, indtil Folketinget måtte beslutte noget andet. Al ære og respekt for Elsam – og jeg har faktisk på mange måder stor respekt for dem, når det drejer sig om indkøb af kul og drift, opførelse af værker og drift af værker, det er dygtige driftsherrer, jeg har stor respekt for dem – men min respekt for deres politiske indsigt og deres folkelige mandat er ikke nær så stor som min respekt for deres

ekspertise på det rent driftsmæssige og indkøbsmæssige område. Det skal ikke være dem, men det skal være dette Folketing med ansvar, der træffer beslutningerne, og dette forslag tager alene sigte på at genetablere tilstanden fra før.

Og så vil jeg sige til hr. Hansen-Nords ændringsforslag, at det er tydeligt et elegant og formentlig med kyndig bistand udarbejdet forslag, som ikke genskaber situationen fra før Elsams underdirektørs underhåndsbrev, men som tværtimod vil stoppe udbygningen med decentral kraftvarme og udnyttelsen af industri- el kraftvarme, og derfor kan regeringen ikke godtage det.

Hr. Hansen-Nord efterlyste ligesom mange andre ordførere bedre planlægning på dette område. Det tror jeg at den her sag illustrerer vældig godt. Vi kan ikke overlade det til nogle enkelte institutioner i vort samfund at træffe beslutninger. Der må en mere samlet planlægning til, og det er det, regeringen vil lægge op til.

Vi kommer i løbet af få dage her inden jul med en række fremskrivninger lavet under alternative beregningsforudsætninger, der viser råderummet for de politiske valg i den fremtidige energipolitik. Vi kalder det »Danmarks energifremtid«, hvori en række valgmuligheder og deres konsekvenser er opridset, og det er tanken, at vi skal bruge det som grundlag for en bred folkelig debat og indkalde alle instanser – hvad enten det er den ene eller den anden – for at give dem mulighed for at påvirke vore beslutninger, så vi i fællesskab kan udforme en energiplanlægning til foråret. Det er sådan, vi griber det an. Det går ikke med hovsaløsninger på enkeltområder. Vi skal have det samlede billede frem, og det er det, vi ønsker.

Hr. Hansen-Nord og fru Eva Møller var meget negative over for mit svar og sagde, at jeg måtte beklage, at jeg ikke kendte baggrunden for Elsams tal. Det gør jeg stadig ikke. Planen fra Elsam er først lige blevet offentliggjort, og jeg har med det samme sat en uvildig undersøgelse i gang ud fra princippet: Man skal ikke undersøge sig selv. Jeg har sat en uvildig granskning i gang for at få frem, hvad der er opad og nedad på spørgsmålet, men jeg har med det samme erklæret mig villig til at diskutere spørgsmålet om et eventuelt eloverløb. Ekspertter og rådgivere siger til mig, at problemet nok er overdramatiseret, men ikke skal bagatelliseres, og derfor skal vi naturligvis finde nogle løsninger, så vi undgår de mange farer, som ordførerne har

beskrevet i dag. Vi er villige til at indgå i en dialog om spørgsmålet.

Et spørgsmål, som flere har kredset om, er: Skal vi ikke have en samlet planlægning i Danmark? Kan det være rigtigt, at Jylland-Fyn er integreret med resten af Europa, og at Sjælland er integreret med resten af Europa, men at de eneste pletter på kloden, som ikke er indbyrdes integreret, er henholdsvis Sjælland og Jylland-Fyn, og at man kan sende strøm nordpå og sydpå, men ikke østpå og vestpå?

Folketinget traf under regeringen Poul Schlüter en beslutning om en Storebæltsforbindelse i foråret 1992. Den har senere været underkastet en analyse, og jeg synes, tiden er kommet til, at vi – naturligvis på basis af et ordentligt beslutningsgrundlag – konfirmerer denne beslutning. Jeg forstår også, at de to sammenslutninger, i hvert fald i princippet, har givet deres tilslutning til, at vi fremmer den sag.

Jeg synes også, det vil få den beroligende virkning over for befolkningen, at man ikke kan hævde, at der er for megen kapacitet i Vestdanmark, men for lidt i Østdanmark, og at vi derfor er nødt til at gøre noget miljømæssigt ukorrekt i Vestdanmark, fordi forbindelsen mangler, nemlig at fjerne den miljørigtige produktion, mens vi udbygger kraftkapaciteten i Østdanmark. Det kan folk simpelt hen ikke forstå. De kan ikke forstå, at nu kan vi binde vores lille land sammen med tog og biler osv., men hvorfor kan vi ikke binde det sammen med strøm? Folk kan simpelt hen ikke fatte det.

Man skal virkelig have været energipolitisk ordfører i mange år for overhovedet at kunne forstå, at det ikke er en oplagt idé, så derfor vil der være god mulighed for at få en samlet planlægning. Jeg synes, det er et glimrende initiativ, hr. Hindrup Andersen har taget til en forespørgsel, selv om den måske er lidt tidligt ude; men set i forhold til vores samlede energidiskussion medvirker jeg meget gerne i den forespørgselsdebat, hr. Hindrup Andersen har bedt om.

Jeg skal sige til hr. Kai Dige Bach, at det eneste, vi gør, er altså at genskabe situationen, som den var tidligere. Alle de spørgsmål, hr. Kai Dige Bach rejser, er spørgsmål, som det vil være naturligt at tage stilling til i den totale sammenhæng, fordi de ikke kan besvares, uden at man gør sig de alternative forudsætninger klart. Hr. Martin Glerup var inde på et af spørgsmålene, nemlig spørgsmålet om at nedsætte den kulfyrede kraftværkskapacitet, og hvis man kan gøre

det, falder grundlaget væk for stort set alle hr. Kai Dige Bachs bekymringer, så vidt jeg kan bedømme. Men lad os vende tilbage til det. Der er ingen mangel på vilje til at gå ind i diskussionen, men vi skal have hele grundlaget på plads, inden det kan gøres.

Hr. Behnke mente, at det hele var planøkonomi. Jeg mener, det er en voldsom betegnelse for et forslag, som alene afspejler en reaktion på en sammenslutning, der har tiltaget sig en magt i vores samfund, som den ikke er berettiget til.

Må jeg slutte med at sige, at jeg synes, vi har haft et godt udvalgsarbejde, hvor jeg også synes, der er kommet mange interessante synspunkter frem. Jeg hævder ikke, at alle problemer er løst; det har forslaget langtfra. Der er masser af problemer, vi er nødt til at tage stilling til i den kommende tid, og jeg vil gerne indbyde Folketingets partier til en drøftelse, herunder også dem, der i denne sag desværre valgte at gå Elsams ærinde frem for at engagere sig i problemerne ud fra et bredt samfundsmæssigt grundlag.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg forsøger faktisk at interessere mig for sagen på et bredt samfundsmæssigt grundlag. Jeg synes ikke, det er forfærdeligt med decentrale kraftværker, men jeg synes, det er forfærdeligt, at ministeren kan fremsætte et sådant lovforslag uden at kunne svare på mine spørgsmål.

Og derfor vil jeg gerne have bekræftet, at ministeren ikke kan besvare mine fire spørgsmål: Er det rigtigt, at der ikke er foretaget økonomiske beregninger for, endsize for tiden eksisterer en grænse for udvidelsen af antallet af decentrale varmeværker? Er det rigtigt, at tilskuddet til et decentralt kraftvarmeværk svarer nogenlunde til hele brændstoffsforbruget på det samme værk? Er det rigtigt, at der nu vil blive produceret mere el, end der er behov for, så noget af den elproduktion, der får et tilskud på 10 øre, nu skal gå til spilde eller i overløb eller sælges til Norge for 2-3 øre? Og er postulaterne om, at dette lovforslag ikke vil medvirke til at nedsætte CO₂-udslippet, rigtige?

Jeg synes, spørgsmålene er interessante, for jeg mener ikke, man kan vedtage at fortsætte udbyggelsen efter en tidligere lov. Det er mig helt ligegyldigt, om vi går tilbage til tidligere tider, eller om vi laver noget af det andet, ministeren siger. Det drejer sig om, at de spørgsmål kan besvares, så vi kan at vide, om det er et fornuftigt lovforslag, der ligger på bordet, eller ej.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hvis der er andre ordførere, der ønsker ordet yderligere, bedes man markere.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg synes, der er et par ting, som både miljø- og energiministeren og hr. Martin Glerup har slået fast her fra talerstolen, og som jeg tror, man er glad for at høre ude i landet, nemlig at alt, hvad der vedrører energipolitik, skal besluttes herinde. Jeg synes, det falder i fin harmoni med det interview, hvor hr. Martin Glerup taler om, at vi udstikker nogle rammer og giver et spillerum for aktørerne derude.

Jeg kan forstå, at der er skiftet politik på området. Nu skal det hele slås fast herinde med syvtommersøm, og så har vi nogle aktører, som vi vil betale lidt for at udføre vores beslutninger. Jeg synes nok, at centralismen i dag har haft en god dag set med regeringens øjne. Jeg er dybt bekymret, og jeg vil som aktør ude på markedet være dybt bekymret for de kommentarer, vi har hørt i dag.

Det er rigtigt, at jeg har haft kyndig vejledning, og jeg kunne da ønske, at hr. ministeren havde en lige så kyndig vejledning. Jeg er sikker på, ministeren har flere rådgivere, end jeg har, men de par stykker, jeg trækker på, er sammen med mig selv tilstrækkeligt til, at vi kan påvise nogle store huller i lovgivningen.

Jeg vil gerne sige, at det ingenlunde er Elsams ærinde, der bliver gået her. Det er alene elforbrugernes, industriens og den enkelte elforbrugers ærinde, der ligger mig på sinde, når vi nu planlægger og fastsætter nogle priser, hvor vi alternativt kunne få energien til måske en tiendedel af den pris, der nu skal præsteres med baggrund i trylleordet »decentral kraftvarme«, som vi i princippet er enige i, når værkerne ligger de rigtige steder og kan udnyttes fuldt ud.

Ministeren mente også i sit indlæg, at jeg heller ikke havde forstået opfølgningen af »Energi 2000« og planens forudsætninger og målsætning. Jeg synes, man har hørt fra både Danske Elværkers Forening, Elkraft og Elsam, at det ikke er det, der er problemet. Man er i fuld gang med at opfylde målsætningen i »Energi 2000« 5 år før år 2005, som det er beskrevet i »Energi 2000«, så det er heller ikke her, problemerne ligger.

Nej, som nævnt tidligere er problemet et hasteforslag på en lidt billig og lidt fattig baggrund, vil jeg sige, fordi nogle ønsker en kon-

struktiv debat om, hvilke redskaber vi skal anvende fremover. Med andre ord: Stop lige op, lad os se, hvor det er, vi er ved at bevæge os hen, og lad os så få ændret på disse ting. Jeg har også forstået i dag, at det skal vi i gang med lige i starten af 1996, så det er nok et lovforslag, der får en forholdsvis kort levetid.

Et allersidste spørgsmål, som jeg ikke har fået svar på: Ministeren forklarede mig egentlig meget klart, at med de ændringsforslag, som Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet har stillet, tager man handlekraften ud af ministerens beføjelser. Det forstår jeg ikke, for det, ministeren fortæller mig, er jo i realiteten, at med de ændringer, man lægger ind i § 9, er man altså ikke længere i overensstemmelse med § 13 a. Med andre ord: Man har en paragraf i elforsyningsloven, som ikke harmonerer med en anden paragraf, og de to paragraffer kan altså ikke bruges samlet. Jeg har forstået elforsyningsloven som en samlet lov, og derfor vil jeg altså fastholde at bede justitsministeren om at komme med et responsum om, hvorvidt vi her ser, at man går for langt i forhold til den eksisterende lov, eller om en lov ikke skal kunne bruges i sin helhed. Man kan ikke bare pille en paragraf ud og overholde den, samtidig med at man ikke overholder en anden paragraf.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg mener bestemt, jeg har svaret hr. Dige Bach tidligere. Svarene på hans spørgsmål afhænger af, om man kan nedbringe kapaciteten på andre områder eller ej, altså om udbygningen træder i stedet for udbygning med traditionel kulkraft. Hvis den gør det, yder decentral kraftvarme, som jo i sig selv er en meget effektiv produktionsmåde – miljømæssigt set 30 pct. mere effektiv – et klart forbedret bidrag, og vi mener også, at den økonomi, der er knyttet til den, er absolut holdbar.

Når jeg beder om ordet her til sidst i debatten, før vi afslutter andenbehandlingen om spørgsmålet, er det for at rette en enkelt misforståelse. Det drejer sig om spørgsmålet, hvorvidt der er fastsat mål for udbygningen med decentral kraftvarme, som er eller ikke er opfyldt på nuværende tidspunkt fra den ene eller den anden side. Det er ikke rigtigt. »Energi 2000«, som blev udarbejdet af regeringen Poul Schlüter, er lavet på en sådan måde, at man har sat sig et miljømæssigt mål, som hedder en 20 pct.s CO₂-reduktion, og så har man regnet på

potentialiet for forskellige CO₂-producerende sektorer, herunder naturligvis også elsektoren.

I starten skønnede man, at der var et samlet potentiale på en 1.500-1.600 MW, når det drejede sig om decentral kraftvarme og industriel kraftvarme. Undervejs i forløbet har man revurderet dette tal, og bedømmelsen af potentialiet er i dag højere. Ikke mindst kan vi i de kommende år efter vedtagelsen af dette forslag forvente en udbygning af decentral kraftvarme, ikke mindst baseret på halm. Må jeg i øvrigt i parentes sige til hr. Hansen-Nord, at det er jo en af de sager, han har kæmpet meget for, men det er noget af det, som vil ske i de kommende år sammen med udnyttelsen af overskudsenergien i industrien. Man har altså opvurderet potentialiet for den decentrale kraftvarme. Der er ikke tale om nogen kvoter og har aldrig været det, der er tale om forskellige bidrag, som henholdsvis vokser og mindskes.

Desværre – og det er jo den alvorlige baggrund – er det på andre områder gået den gale vej. Når vi ser på det bidrag, trafikken skulle yde, kan vi se, at her er det gået den gale vej. Her er der ikke nogen stabilisering, men tværtimod et stærkt forøget CO₂-udslip, og når vi ser på vedvarende energi, er det i hvert fald indtil videre ikke lykkedes at få udnyttet det oprindelige potentiale.

Når vi sammenfatter alle disse forhold, kommer vi ikke til den opfattelse, at vi har overudnyttet eller overopfyldt CO₂-kvoten. Tværtimod vil Folketinget også i det kommende forår komme til at diskutere de yderligere beslutninger, der er nødvendige, hvis målsætningen skal nås. Det er sådan, det hænger sammen. Der har altså aldrig været tale om kvoter eller mål på anden måde, end at der har været tale om en vurdering af et potentiale, og denne vurdering har heldigvis på dette ene område bevæget sig i den rigtige retning. På næsten alle andre områder i »Energi 2000« har den bevæget sig i den forkerte.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg ville så gerne sige tak til ministeren for det svar, jeg har fået, men desværre mener jeg ikke, jeg kan gøre det, hvis jeg skal være nogenlunde hæderlig. Ministeren siger, at det kommer an på – og det gælder ikke alle mine fire spørgsmål, det gælder, så vidt jeg kan se, kun det første – om disse nye værker erstatter eller udvider elproduktionen. Sådan forstår jeg det. Men det

er min mening, at det er det, ministeren og hans styrelser skulle kunne give os svar på, og det er det, jeg mener med, at det er fuldstændig vanvittigt at forestille sig, at vi vedtager en lov, der bygger på noget, vi ikke ved. Det kan vi da ikke bruge til noget.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg forstod på ministeren, at der aldrig har været en målsætning for de enkelte sektors CO₂-besparelse, men jeg mener på den anden side at være vidende om, at der har været en målsætning om, at staten skulle spare energi, og jeg mener også at være vidende om, at den eneste sektor, der stort set ikke har sparet energi indtil nu, er staten. Jeg vil gerne spørge, om ministeren har tænkt sig at fare frem med bål og brand over for staten på nøjagtig samme måde, som han nu farer frem med bål og brand over for den sektor, som rent faktisk er en af de få, der har opfyldt målsætningen.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Der var lidt interessant i det, ministeren svarede her til sidst. Jeg forstår det således, at det, regeringen nu lægger frem om opfølgning af »Energi 2000«, altså er at rette bager for smed. Med andre ord: De, der har opfyldt det, man har forudsat de kunne med det potentiale, der forelå, og de, der har gjort det, de skulle gøre, skal nu straffes ved yderligere at overtage nogle af de målsætninger, der lå for nogle andre områder. Er det sådan, vi skal forstå ministeren, at nu kan elsektoren i øvrigt blive spændt for vognen, fordi den pænt og ordentligt har opfyldt nogle af de forudsætninger, der lå til grund for »Energi 2000«, og endda lidt til? Den har gjort det, og så kan vi lige så godt give den noget mere at arbejde med, fordi vi har nogle andre sektorer, der ikke har opfyldt forudsætningerne for at opfylde »Energi 2000«.

Jeg synes, det er en meget interessant udmelding, for så bliver der altså nogle, der begynder at spekulere i den stik modsatte retning. Det eneste, det drejer sig om, er i hvert fald ikke at opfylde de forudsætninger, man bliver pålagt, for ellers begynder det at flyde fuldstændigt.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er i hvert fald ved at blive sent på dagen, så derfor skal jeg indskrænke mig til at gentage, at der har været en række bidrag til en reduktion

af CO₂-udslippet. Nogle af dem står elsiden for, nogle af dem er fuldt opfyldt, og nogle af dem er ikke opfyldt. Hvis vi eksempelvis bygger et Avedøreværk 2 baseret på kul, vil det i modstrid med »Energi 2000«, som forudsætter, at al ny kapacitet er baseret på naturgas, øge mankoen, og hvis Vendsysselværket i sin tid var blevet baseret på naturgas, havde bidraget været større end nu, hvor det blev bygget til kul. Der er mange grunde til, at man alligevel valgte det andet, men jeg siger det bare for at understrege, at det her ikke har noget med kvoter og mål at gøre, men har noget at gøre med en række beregningsforudsætninger om, hvad man kan opnå.

Lad mig nævne et af hullerne, nemlig konvertering af elvarmen. Det skulle have givet et meget betydeligt bidrag, men det kom det ikke til, bl.a. fordi elværkerne har været meget negative over for at deltage i dette arbejde. Det ved hr. Hansen-Nord også, for han har også på det punkt været deres bannerfører her i Folketinget. Det er jo sådan, at man ved altid, hvad vej hr. Hansen-Nord bevæger sig. Det er den vej, Elsam angiver, og derfor er hr. Hansen-Nord ikke i tvivl om, hvad det er, jeg tænker på. Det var hr. Hansen-Nord, der var med til at forhindre, at det skete dengang.

Derfor er der noget, der går lidt bedre, og meget, der desværre går dårligere, og hvorfor skal vi ødelægge det, der glædeligvis går lidt bedre, end man havde frygtet? Men jeg har altså ikke tænkt mig at forlænge denne diskussion, og jeg tror også, resten af Folketinget vil værdsætte, at vi fortsætter den i Det Enerkipolitiske Udvalg.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Eva Møller for en kort bemærkning, og så tror jeg ikke, debatten kan trækkes længere i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg lyttede meget opmærksomt efter ministerens svar, men jeg hørte ikke noget svar på, hvad ministeren agtede at gøre med hensyn til statens energiforbrug. Det synes jeg dog ville være interessant, da ministeren vel også på det område er om ikke ansvarlig, så dog medansvarlig.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

For at nu ikke alt skal være sort imellem fru Eva Møller og mig i dag, vil jeg gerne i anledning af den tilstundende juletid glæde mig over én ting

sammen med fru Eva Møller, nemlig den finanslovaftale, der er indgået mellem Det Konservative Folkeparti og regeringspartierne, og som netop indebærer, at der lægges afgift på statens energiforbrug og derfor med denne grønne afgift, der vender den tunge ende den rigtige vej, giver et bidrag til at opfylde målsætningen. Det er altså heller ikke et spørgsmål, vi lader ligge, vi gør noget ved det og endda på dette punkt i et glædeligt og positivt samarbejde med Det Konservative Folkeparti.

Hermed sluttede forhandlingerne.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 59 stemte for, 72 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes uden afstemning.

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Anden behandling af lovforslag nr. L 67: Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. (Fremme af solvarme).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 8/11 95. Første behandling 17/11 95. Betænkning 6/12 95. Ændringsforslag nr. 1 af 7/12 95 uden for betænkningen af Bent Hindrup Andersen (EL)).

Der var ikke stillet ændringsforslag i betænkningen.